

A Szabadidőközpont és Könyvtár Fertőszentmiklós gyűjtőköri szabályzata

A Szabadidőközpont és Könyvtár Fertőszentmiklós könyvtára az 1997. CLX. törvény feltételeinek megfelelően, nyilvános könyvtárként működik.

A város központjában helyezkedik el, a művelődési házzal összevontan mint többfunkciós intézmény működik. Az intézmény nyilvános közkönyvtárként általános gyűjtőkörű városi könyvtár, települési ellátási feladattal: gyűjteményével, illetve a magyar könyvtári rendszer szolgáltatásainak közvetítésével a város és környéke lakosságának könyvtári ellátását biztosítja. Feladatait felnőtt- és gyermekrészleg, helytörténeti gyűjtemény működtetésével látja el.

A Gyűjtőköri szabályzat célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a könyvtár gyűjteményét szervezi. A gyűjteményszervezés magába foglalja az állomány gyarapítását és a tervszerű apasztását is, a két tevékenység együtt alkotja az állományalakítás folyamatát, ami valamennyi könyvtári szolgáltatás alapja. Elveit az ellátandó feladatok és a konkrét használói igények határozzák meg. Kiemelt feladatként gyűjti, őrzi, feldolgozza és rendelkezésre bocsátja a városra vonatkozó szakirodalmat.

A könyvtár gyűjtőköre

A gyűjtőkörbe csak könyvtári használatra alkalmas formában megjelent dokumentumok tartoznak. Egyéni használatra kiadott művek (pl. munkafüzetek, „babakönyvek” stb.) nem tartoznak a könyvtár gyűjtőkörébe. Spirálkötésű, sérülékeny formában kiadott műveket csak akkor szerzünk be, ha a helytörténeti gyűjteménybe kerülnek vagy kartográfiai kiadványok. Egy adott mű többféle hordozón is beszerezhető. Ha a gyűjtőkörbe tartozó dokumentumhoz melléklet is tartozik, akkor az is beszerezésre kerül.

1. Formai szempontok (dokumentumtípusok)

1.1. Papíralapú dokumentumok: könyv, időszaki kiadvány, térkép, szabvány, leporelló, aprónyomtatvány, kézirat, szakdolgozat, fénykép, fénymásolat

1.2. Nem papíralapú dokumentumok: CD, CD-ROM, DVD, hanglemez, hangos könyv

2. Nyelv

válogatva: magyar nyelven megjelenő dokumentumok

erősen válogatva: idegen nyelvű dokumentumok, elsősorban német, angol

3. Megjelenési idő

válogatva: napjaink + előző húsz év

erősen válogatva: 1945 után megjelent irodalom az előzőhöz igazodva

nagyon erősen válogatva: 1945 előtt megjelent művek (eredeti vagy hasonmás kiadás)

4. Tartalmi szempontok

4.1. Szépirodalom

A szépirodalmi művek a tartalmas kapcsolódás, élményszerzés, szórakozás mellett az általános, középiskolai és felsőoktatási tanulást, ismeretszerzést is szolgálják. A gyűjtőkörbe

a magyar és a világirodalom klasszikusai, mérvadó mai alkotók művei, új stílusokat, formákat képviselő alkotások, bestsellerek, lektűrök, népköltészeti alkotások tartoznak, antológiák, évkönyvek, gyűjteményes munkák, kritikai kiadások, kötelező olvasmányok (a helyi általános és középiskolák által kijelölt művek)

Kizárva: nyelvileg igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, erősen szélsőséges nézeteket tükröző művek

4.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

Az ismeretterjesztő és szakirodalom célja a tájékozódás, az „élethosszig tartó tanulás”, a korszerű ismeretek, információk megszerzésének segítése, a szabadidő eltöltéséhez, kikapcsolódáshoz kapcsolódó irodalom (utazás, hobbi stb.) biztosítása. A tanulást segítő irodalom a középiskolás és a felsőfokú képzésben résztvevők igényeit szolgálja, illetve ezekhez a tudásszintekhez igazodik.

Kizárva: erősen hipotetikus művek, erősen szélsőséges nézeteket tükröző művek

4.3. Sajtótermékek

Napilapok, hetilapok, folyóiratok, különszámok: a magyarországi, magyar nyelvű kínálatból a korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, az általános, a közép- és a felsőoktatáshoz, a város és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek.

Kizárva: nyelvileg igénytelen, erősen szélsőséges nézetek tükröző propagandisztikus kiadvány

4.4. Mozgóképek, filmek

A gyűjtőkörbe tartozó filmek magyar szinkronnal ellátott (ennek hiányában magyar felirattal rendelkező) verzióit gyűjtjük. Játékfilmek, animációs filmek, dokumentumfilmek az európai és a magyar filmvilág klasszikus és mai mérvadó alkotóinak legfontosabb munkái, irodalmi filmadaptációk minden korosztály számára

Kizárva: igénytelen, kommersz, durván pornográf, ideológiailag problémás alkotások

4.5. Kartográfiai kiadványok

Közigazgatási és domborzati térkép, atlasz (történelmi atlasz is), Magyarország, megyék és városok térképei. Külföldi országok, városok térképei.

4.6. Utolsó példány

Egy adott mű egy példányát az ismeretterjesztő irodalomból vagy a szépirodalomból. Ha egy műnek több kiadása van, akkor csak a legfrissebb kiadás utolsó példányát őrizzük meg.

Kizárva: avult tartalom, efemer szépirodalom

5. Példányszámok

Példányszámok kialakítása aktuálisan a már meglévő állomány, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik.

Az alábbi keretszámok a mérvadóak egy kiadásból:

- Szépirodalom 1- 5
- Kötelező irodalom 1-15
- Ismeretterjesztő és szakirodalom 1- 5
- Helytörténeti irodalom 1 - 8
- Időszaki kiadványok 1 – 4
- Nem nyomtatott, nem papír alapú kiadványok 1 – 2

6. Megőrzési kötelezettség

végleg: helytörténeti állomány

adott év: napilapok, hetilapok, folyóiratok

7. Tájékozódás és beszerzés forrásai

Beszerzés történhet vásárlással, ajándékozással, cserével.

Dokumentumrendeléskor a könyvtár elsődleges tájékozási forrása a könyvtárak állománygyarapítását segítő kiadvány (Új Könyvek) és egyéb terjesztői-kiadói reklámok, valamint az olvasói igények.

8. Állományapasztás

Tervszerű állományapasztás:

- tartalmi elavulás miatt
- ugyanazon mű újabb, korszerűbb kiadása jelenik meg
- használati igény teljes hiánya
- duplumok nagy száma
- gyűjtőköri módosulás

Természetes elhasználódás

A fizikailag elhasználódott, de értékes és keresett dokumentumokat lehetőség szerint úgy kell kivonni az állományból, hogy gondoskodni kell a pótlásáról, mielőtt a selejtezés megtörténik. Az elhasználódott és tartalmilag elavult dokumentumokat a könyvtár az érvényes jogszabályok betartásával leselejtezi. A selejtezett dokumentumokat értékesíti, vagy felajánlja más könyvtáraknak és az olvasóknak, vagy továbbadja ipari felhasználásra.

Kényszerű kiiktatás: dokumentum megrongálódása, elvesztése, hiány

Könyvtári egységek

Kölcsönözhető állomány

1. Felnőttkönyvtár

szépirodalom

válogatva: a magyar nyelven megjelenő művek

ismeretterjesztő és szakirodalom

válogatva: tudománytörténet, könyvtártudomány, médiaismeret, -történet, filozófia, pszichológia, vallástudomány, -történet, szociológia, szociográfia, belpolitika, külpolitika, pedagógia, nevelés, közművelődés néprajz, folklór, számítástechnika, természettudományok, mentálhigiéne, egészséges életmód, gyógyítás, művészettörténet, irodalomelmélet, magyar irodalomtörténet, útikönyvek, honismeret, életrajz, magyar történelem

erősen válogatva: ezoterika, közgazdaság, jog, műszaki tudományok, háztartás, mezőgazdaság, szervezés, marketing, nyelvtudomány, nyelvkönyvek, szótárak, egyes nemzetek irodalmának története, egyes országok történelme

időszaki kiadványok: válogatva

kizárva: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép

2. Gyermekrészleg

szépirodalom

válogatva: az óvodás és az általános iskolai korosztály számára befogadható magyar nyelven megjelenő alkotások

erősen válogatva: az egyes népek, nemzetek magyar nyelven megjelent népköltészeti alkotásai

nagyon erősen válogatva: nem magyar nyelvű művek

ismeretterjesztő irodalom

válogatva: az óvodai és általános iskolai korosztály információszerzéséhez, tanulásához, tudásszintjükhöz igazodó, középiskolai felkészüléséhez kapcsolódó magyar nyelvű irodalom, időszaki kiadványok

erősen válogatva: a magyar nyelven megjelenő, az óvodás és általános iskolás korosztály számára befogadható kiadványokból

kizárva: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, képregény, manga, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép, nem nyomtatott, nem papíralapú dokumentumok

Nem kölcsönözhető állomány

1. Olvasótermi állomány

Az olvasótermek állománya az általános, közérdekű és az egyes tudomány- és ismeretágakhoz kapcsolódó alapinformációkhoz való hozzáférést biztosítja.

válogatva: általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, tudományterületek bibliográfiái, összefoglaló művei, monográfiák, adattárak, határozók, atlaszok, képzőművészeti albumok, világnyelvek és a latin nyelv nagyszótárai, a magyar és a világnyelvek értelmező, etimológia, helyesírási szótárai, repertóriumok magyar nyelven

erősen válogatva: általános és irodalmi lexikonok, enciklopédiák, kulturális, irodalomtörténeti, történelmi, országismereti összefoglalók

nagyon erősen válogatva: magyar nyelvű szépirodalmi gyűjteményes munkák (szöveggyűjtemény, ünnepek), jogszabálygyűjtemények: csak munkaügy

válogatva: statisztikai évkönyvek: csak a KSH által kiadott Statisztikai évkönyv, Demográfiai évkönyv, Területi statisztikai évkönyv, magyar népszámlálási adatok

2. Helyismereti gyűjtemény

Adott településen működő közkönyvtár felelős a településre vonatkozó információk összegyűjtéséért, feltárásáért, megőrzéséért és szolgáltatásáért. A helyismereti gyűjtőmunka a város és vonzáskörzetéhez tartozó települések valamint Győr-Moson-Sopron megye életéhez, történetéhez köthető, a nyilvánosság számára megjelentetett információk, ill. dokumentumok gyűjtésére és a helyi alkotók, előadók műveire terjed ki. Egyes esetekben nem publikus anyagok is a helytörténeti gyűjtemény részeit alkotják. Ha a dokumentumnak csak egy része tartozik a gyűjtőkörbe, akkor az adott fejezet, tanulmány, rész stb. kerül másolatban a különgyűjteménybe.

2.1. Szépirodalom

teljességre törekedve: megyei és a helyi antológiák, helyi szerzők alkotásai, amelyeket az adott településen alkotott, függetlenül a tartalomtól, nem helyi szerzők, tartalmában a településekhez köthető alkotásai

2.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

teljességre törekedve: monográfiák, bibliográfiák, konferenciaanyagok, adattárak, tanulmányok, újságcikkek, amelyek a városhoz és a vonzáskörzet településeihez köthetők

válogatva: Győr-Moson-Sopron megyével kapcsolatos dokumentumok

2.3. Időszaki kiadványok

teljességre törekedve: a városban megjelenő (nem intézményi) újságok, folyóiratok ; kivétel a hirdetési újságok, Győr-Moson-Sopron megyei, kistérségi, városi statisztikai évkönyv

válogatva: a vonzáskörzet településein megjelenő helyi újságok, folyóiratok

Fertőszentmiklóson működő intézmények kiadványai, különös tekintettel az üzemi, iskolai és kulturális kiadványokra

2.4. Kartográfiai kiadványok

Fertőszentmiklós és a vonzáskörzethez tartozó települések közigazgatási, domborzati térképei, atlaszai függetlenül a kiadási évtől

Csak Fertőszentmiklóstra vonatkozóan

2.5. Kéziratok, szakdolgozatok

teljességre törekedve: helyi szerzők, a város életében meghatározó szerepet játszó személyek visszaemlékezései

válogatva: teljes egészében Fertőszentmiklóssal vagy intézményeinek történetével, működésével kapcsolatos szakdolgozatok

2.6. Aprónyomtatványok

teljességre törekedve: a Szabadidőközpont és Könyvtár Fertőszentmiklós kiadványai

2.7. Állóképek, fényképek, diák

válogatva: városképek, közintézmények, közterületek, képzőművészeti alkotások, a könyvtár életével kapcsolatos képek

2.8. Mozgóképek, filmek

teljességre törekedve: helyi alkotók művei, helyi kábeltévék könyvtárral kapcsolatos anyagai (nem csak hírányag), nem helyi alkotók várossal kapcsolatos játék- és dokumentumfilmjei, a várostörténettel kapcsolatos helyi konferenciák anyaga

2.9. Hangdokumentumok

teljességre törekedve: helyi szerzők, a város életében meghatározó szerepet játszó személyek visszaemlékezései, helyi alkotók, előadók zenei dokumentumai

2.10. A könyvtár kiadványai

teljességgel

Fertőszentmiklós, 2016. január 4.

Istvánffy Miklós
intézményvezető